

2022

Een grimmig jaar?

HAYE VAN DER HEYDEN

2022.

Een grimmig jaar?

Haye van der Heyden

UITGEVERIJ
VOGELVRIJ

Colofon

Eerste uitgave: 1 januari 2023
Haye van der Heyden

Uitgeverij Vogelvrij
Correctie: Janke Scharff
Omslagontwerp: Jesse Jeroen Unlimited
Opmaak: Arjen Broeze, Kingfisher Design

ISBN E-boek: 978-90-8329-136-9
ISBN Paperback: 978-90-8329-135-2

© 2023 Uitgeverij Vogelvrij. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of op enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de rechthebbende(n).

© 2023 Uitgeverij Vogelvrij. All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without the prior permission in writing from the proprietor(s).

Vooraf

Altijd in hetzelfde huis wonen. Altijd hetzelfde werk doen. Altijd dezelfde wandeling maken. Het klinkt saai en oud, zinloos bijna. Toch heeft het iets moois: alles lijkt misschien steeds hetzelfde, maar is het nooit. Alles is altijd toch net weer even anders. Elke dag opnieuw lijkt de wereld een heel klein beetje veranderd. Elke dag heeft toch weer iets meer geschiedenis, door de gebeurtenissen van de vorige dag, en het lijkt wel of je dat kunt zien aan de bomen en het water van de Amstel. Of kijk ik er met andere ogen naar? Hoe dan ook, er is altijd zoveel aan de hand, elke dag weer, elke week, elke maand en elk jaar. De natuur heeft miljoenen variaties, weet ik nu. Ik loop zo ongeveer altijd dezelfde wandeling en toch is die nooit hetzelfde. Meestal zijn de verschillen subtiel, maar soms ook niet en dan zijn ze spectaculair. Ik maak er foto's van omdat ik tegenwoordig een camera bij me heb die ongeveer net zo goed is als de beste professionele camera's van vroeger. Niet te geloven. Het zijn bijna abstracte taferelen, merk ik, een lijnenspel. En altijd in zwart-wit. Dat schept een romantische afstand. Die foto's begeleiden mijn verslag van 2022, omdat de natuur rustig blijft, terwijl wij met zijn allen de hele dag zoveel kabaal maken.

Januari

Er trekt opeens een heftige storm over de wereld waar ik al decennialang werkzaam in ben, terwijl ik ook altijd een beetje een buitenstaander was. Het is begin 2022 en drie Nederlandse artiesten – Marco Borsato, Jeroen Rietbergen en Ali B. – worden zo intens verguisd dat ze waarschijnlijk nooit meer zullen werken, of in ieder geval niet op de manier zoals ze dat gewend waren. Ze vluchten alle drie naar het buitenland, zeggen ze. Brand is erger en het is niet te vergelijken met moord en armoede, toch maakt het gebeuren indruk. Op mij en op vele anderen. Er wordt wekenlang over bijna niets anders meer gepraat.

Hun misdaden hebben te maken met seks, die drift die mannen zo overweldigend kan overvallen. Zij hebben met hun handen en vingers – en soms zelfs met hun penissen – aan meisjes en jonge vrouwen gezeten en worden daarop afgerekend. Terecht natuurlijk, maar de straf is wel fors, vind ik. Dat laatste mag niet gezegd worden in januari 2022, want voor die meisjes en jonge vrouwen is het veel erger, zo wordt gesteld. Op zich is dat een vreemde redenering. Als je de doodstraf een te hoge straf vindt voor iemand die een ander buiten westen heeft geslagen, zeg je dan dat je het niet erg vindt dat hij dat gedaan heeft?

Ik heb het recht om te doen te hebben met die mannen, met het oog op onze Grondwet. Een afwijkende mening hebben staat mij vrij. Dat is wettelijk toegestaan.

De tijden veranderen snel en wie niet goed oplet en niet meteen meegroeit, kan tegen een

schandaal aanlopen dat onverwacht de hoek om komt. Wat zij gedaan hebben, werd niet eens zo heel erg lang geleden als een veel minder groot probleem ervaren. Het was niet ongewoon, dat deden mannen, zo waren ze nou eenmaal. Opeens mag dat absoluut niet meer en dat is goed, daar ben ik het ondubbelzinnig mee eens, laat dat voorop staan. Ik verzet me alleen tegen het proces en de strafmaat. Zij worden niet eerst zorgvuldig beoordeeld door professionele juristen, maar onmiddellijk door de publieke opinie terechtgesteld. Waar rook is, zal ook wel vuur zijn. Weg met die schoften.

Dat is een gevaarlijke procedure die ook heel gemakkelijk onschuldigen kan treffen. Deze drie mannen zijn in die zin dus ook slachtoffers, vind ik.

Toch lig ik niet echt wakker van hun ellende. Sterker nog, ik schep er zelfs enig genoegen in, merk ik. Geen groter vermaak dan leedvermaak, zullen we maar zeggen. Het is gezellig het er eindeloos met iedereen over te hebben.

Het had mijzelf waarschijnlijk niet kunnen overkomen, denk ik, ook al ben of was ik net zo'n macho en testosteronbom als deze drie. Ik vind de opwindning van een vrouw opwindend, niet de angst, de verlegenheid of de ongemakkelijkheid. Daar heb ik geluk mee. Je hebt je voorkeuren op dat gebied namelijk niet voor het uitkiezen. Er zit geen knopje op je rug waar je je driften en gektes mee uit kunt zetten.

Deze mannen zijn terecht gestraft, omdat ze ongevoelig waren voor de gevoeligheid van

anderen, omdat ze dachten dat ze alles konden maken, omdat ze meisjes en jonge vrouwen beschadigd hebben. Zij worden nu terechtgesteld als voorbeelden van hoe het niet moet. In die zin hebben ze dus ook gewoon pech. Ze zijn de verkeerde mannen op de verkeerde plekken in de verkeerde situaties op het verkeerde moment in de tijd.

Of nee, het goeie moment. Voor de meisjes en jonge vrouwen is het een goed moment, dat niets te vroeg komt. De wereld in Nederland zal na januari 2022 toch weer een beetje anders zijn. Mannen moeten zich voortaan gedragen.

Februari

Deze maand word ik 65 en dat is toch wel wat. Nu behoor ik namelijk tot de oudjes. Wat is er gebeurd? Ik was altijd jong, vaak de jongste, en opeens ben ik dat niet meer. Ik zie mezelf in de spiegel en stel vast dat ik een van mijn ooms van vroeger ben geworden. Is dat erg? Is ouderdom ellendig? Beter van niet, want misschien leef ik nog twintig of misschien wel dertig jaar – mijn vader is bijna 96 geworden – en die tijd wil ik natuurlijk wel een beetje aangenaam doorbrengen.

Wat is dat eigenlijk, aangenaam leven? Genieten van feestelijkheid, gezelligheid en genotsmiddelen? Je inzetten voor anderen? Iets tot stand brengen waar je trots op kunt zijn? Of is leven gewoon alleen maar leven? Het doel van het leven is waarschijnlijk gewoon alleen maar het leven zelf, zoals ik Marten Toonder eens heb horen beweren.

In deze maand zijn de Olympische Winterspelen en de Nederlandse vrouwen laten zich weer van hun beste kant zien. Het valt me op dat zij in allerlei sporten vaak een stuk succesvoller zijn dan de mannen. Is daar een verklaring voor?

Nederlandse vrouwen schijnen achter te lopen op het gebied van arbeidsparticipatie en nogal conservatief te zijn als het gaat om het opvoeden van de kinderen. Of zijn ze daarmee juist voorlopers en progressief? Misschien bloeit er na die krampachtige nivellering – we zijn allemaal gelijk! – langzaam en voorzichtig een herwaardering van de verschillen tussen mannen en vrouwen op? Het lijkt mij logisch. Vaders

kunnen geen kind baren en geen borstvoeding geven en staan daarom per definitie toch iets verder van het baby'tje af dan de moeder, uit wier lijf het afkomstig is.

Zouden de Nederlandse vrouwen zo goed in hun vel zitten omdat ze geëmancipeerd maar ook gewoon vrouwelijke vrouwen zijn? Ik hoop het. Dat zou wel iets zijn om trots op te zijn.

Hoe dan ook, ik word gaande de winterspelen stapelverliefd op Schouten en Schulting. Zij bezitten zo ongeveer precies alles waar ik op val: ze zijn positief en spontaan en combineren doorzettingsvermogen en ambitie met humor en vrouwelijkheid. De tranen springen me ongeveer elke dag in de ogen. Ja, dat krijg je met sentimentele oude mannen.

Ireen Wüst vestigt daarnaast een heel bijzonder record: op vijf opeenvolgende spelen goud winnen. Niemand in de wereld heeft dat ooit eerder voor elkaar gekregen. Er wordt gezegd dat dat extra bijzonder is omdat ze al tot de oudere generatie behoort. Ze is namelijk 35!

Een lichaam verliest dus snel zijn kracht. Grote sporters die ouder zijn dan 40, zijn er bijna niet. Zelfs grote schakers zijn tegenwoordig jong. Alleen biljarters kunnen wel lang mee, geloof ik.

En dat brengt me weer bij mijn nieuwe en nogal definitief aanvoelende leeftijd. Dat 35 oud is, is confronterend voor iemand die net de pensioengerechtigde leeftijd heeft bereikt. Een man van 65 is namelijk gewoon een opa die aan het einde van de bar zit en zo nu en dan ook een borreltje krijgt ingeschonken.

‘Opa nog eentje?’

‘Halfje jongen, bovenste helft.’

Of nou ja, dat was vroeger zo. Nu is 65 het nieuwe 55 of zo, zoals dat heet. We worden steeds ouder en daarom schuift alles een stukje op. Ik ben er blij mee. Ik leef graag, om de doodeenvoudige reden dat het zo ongelooflijk interessant is allemaal: je hebt een eigen ontwikkeling en ondertussen verandert de wereld om je heen, tegenwoordig in hyperloopvaart. Er wordt van alles uitgevonden wat nieuwe mogelijkheden biedt. Met het schrijven bijvoorbeeld: ik ben begonnen op een typemachine en met ‘carbonpapier’ tussen twee velletjes omdat ik een kopie wilde hebben. Als je een nieuwe versie wilde maken, moest je alles overtikken.

Ook de sporters worden dus steeds beter en zij zijn het bewijs. De mensheid professionaliseert, verbetert zich, stelt zich bij. Ik ben daarom positief over de toekomst. Meestal ben ik dat.

Er is deze maand opeens ook een heftige storm, die Eunice heet. Ik zit die middag uit het raam te kijken en hoop dat ik een paar grote bomen zie vallen. Dat mag ik natuurlijk niet zeggen, want er vallen bomen in de stad en die komen op mensen terecht die dat niet overleven. Je mag tegenwoordig sommige dingen niet zeggen omdat je er anderen mee kwetst. Dat blijft toch een thema. Dus iets stiekem vanbinnen bedenken is minder erg dan het zeggen? Ik vind van niet. Empathie kun je veinzen, maar dan is die weinig waard.

Ik loop de dag na de storm langs een omgevallen boom waar een hond op staat. Hij of zij – ik heb niet gekeken – vindt het ook wel mooi allemaal, heb ik de indruk.

Aan het einde van de maand valt Poetin Oekraïne binnen. Regelmatig heb ik in gezelschap de man verdedigd, omdat ik de indruk had dat hij voortdurend vernederd werd door een westerse wereld met boter op haar hoofd, maar zich wist te beheersen en het hoofd koel hield. Ik had daar bewondering voor. Die is nu weg. De man blijkt dus inderdaad stapelgek en ik blijf me enorm te hebben vergist. Daar is niets op af te dingen. Wie een oorlog begint, is een misdadiger, vind ik. Wie het eerst gaat schieten en bommen gaat gooien, heeft per definitie ongelijk.

Ik verwacht dat de oorlog kort gaat duren. Poetin dacht natuurlijk het varkentje even snel te wassen, net als bij de Krim destijds. Maar nu blijkt dat dat anders is en dat de westerse democratische wereld toch iets minder soft is

dan hij denkt en hem stevig aanpakt, zal hij wel eieren voor zijn geld kiezen, toch?

Maart

De maand maart van 2022 gaat helemaal over de oorlog in het oosten van Europa, die toch stevig doorzet. We houden onze adem in en kijken met afgrijzen toe. Er wordt zelfs al gesproken over kernwapens. De rillingen lopen ons over het lijf.

In Oekraïne wordt alle mannen tussen de achttien en zestig jaar verboden het land te verlaten omdat ze nodig zijn voor de strijd tegen de Russen. Achttien jaar! Wie heeft in godsnaam ooit bedacht dat piepjonge kinderen geschikt zijn voor een gevecht op leven en dood? Het zijn vaak oudere, verzuurde mannen die zich zorgen maken om hun reputatie of hun herverkiezing die deze kleuters oproepen en als kanonnenvlees naar het front sturen. Johnson stelde het einde van de oorlog in Vietnam nog even uit omdat hem dat politiek beter uitkwam. Daar moesten heel wat jonge jongens voor sterven. Poetin wil een punt maken, daar ziet het naar uit, en hij laat daar duizenden Russen en Oekraïners voor doodgaan. Zijn ego zou schade oplopen als hij zou inbinden omdat de verovering niet zo vlot verloopt als hij dacht. Zijn ego, nota bene. Hoe bestaat het?

Nee, het is niet naïef om zo te denken. Pascifisme is niet kinderlijk of wereldvreemd. Het is met heldere ogen kijken. Niets minder.

Er worden burgerdoelen gebombardeerd, zoals flatgebouwen en ziekenhuizen, zien we op het nieuws. De Russen beweren dat dat niet waar is, dat het propaganda is van het Westen en Oekraïne. Het zijn militaire doelen vermómd als flatgebouwen en ziekenhuizen en daarom liggen

ze onder vuur. Ik denk dat de reden dat daar de bommen vallen heel wat prozaïscher is: ze doen maar wat. Er wordt lukraak geschoten en ze zien wel waar het terecht komt allemaal, zoals bijna altijd in een oorlog.

Kijk naar de vijfentwintig ergste bombardementen op Nederland in de Tweede Wereldoorlog: zeker een stuk of twintig daarvan werden uitgevoerd door de geallieerden – zoals in het boek *Grijs verleden* van mijn broer Chris te lezen is, omdat de piloten de verkeerde kaart hadden, de wind fout stond of ze gewoon volledig de weg kwijt waren. Het zijn allemaal missers en blunders, ook al zal dat nooit worden toegegeven. Weer dat ego, dat dus heel wat belangrijker is dan al die mensenlevens. Verschrikkelijk.

Ik val graag in herhaling wat dit betreft. Omdat het niet vaak genoeg gezegd kan worden.

Ik hoor mensen om me heen schelden op de Nederlandse politiek en draaikontleugenaar Rutte, zoals hij vaak wordt aangeduid, en het maakt me kwaad. Beseffen zij wel hoe zinnig, genuanceerd en empathisch deze man is als je hem vergelijkt met idioten zoals Trump, Erdogan, Bolsonaro en Poetin? Nog even los van waar die voor staan, want dat is vers twee.

Wat is dat toch? Je leeft zo ongeveer in het beste land ter wereld, waar je alles mag doen en alles mag zeggen, waar je rijk mag worden, waar allerlei vangnetten zijn voor als het misgaat, en je loopt de hele dag te klagen en te schelden. Hoe kan dat? Hoe doe je dat?

Ja, politici liegen soms een beetje en beloven

weleens iets wat ze niet waar kunnen maken, omdat de situatie veranderd is en ze nou eenmaal niet anders dan opportunistisch kunnen zijn omdat iedereen altijd onmiddellijk tevreden wil worden gesteld. Dat is het vak. Het kan niet anders. Er is geen beter systeem.

Wat ik begrepen heb van de Poetin-oorlog is het volgende: toen de Berlijnse muur viel in 1989 en de Duitslanden weer bij elkaar mochten komen, is Rusland beloofd dat er een bufferzone zou blijven bestaan tussen wat er nog over was van de Sovjet-Unie en de landen die aangesloten waren bij de NAVO. Waarom Rusland dat wilde, begrijp ik wel een beetje, maar ook weer niet helemaal. Omdat het bang was dat Duitsland met nieuwe handlangers alsnog zou proberen het te veroveren? Ik kan het me niet voorstellen, maar het zou kunnen dat dat de vrees was. Het was al eerder geprobeerd tenslotte. Op zich is het dan ook niet zo'n vreemde eis, wens, voorwaarde. Je moet een beetje voor je eigen veiligheid zorgen toch?

Maar wat gebeurde? Buurlanden zoals de Baltische staten wilden zich decennia later graag bij het vrije westen aansluiten, omdat het leven daar beter was, en deden dat ook. En er waren er meer die dat of al gedaan hadden of speelden met de gedachte. Zoals Oekraïne dus. Om te verhinderen dat dat kon gebeuren, is Poetin deze oorlog begonnen. Verdedigbaar? Afspraak is afspraak?

De buurlanden van Rusland ontwikkelden zich in de richting van de sfeer van het Westen.

Misschien waren ze destijds kinderen van de Sovjet-Unie, maar ze zijn volwassen geworden of daarmee bezig en slaan hun vleugels uit. Je kunt je opstandige zonen en dochters als vader niet gevangennemen en in de kelder opsluiten. Als je dat doet, komt de politie en word je uit de ouderlijke macht gezet.

Gaat dat nu gebeuren en is de NAVO dan de politie? Iedereen houdt zijn, haar of het hart vast in de loop van maart 2022. Er dreigt een wereldoorlog en er bestaan atoomwapens. Het zal toch niet? Dat kan toch niet?

Eén ding staat als een huis: Poetin staat geen vrije pers toe in zijn land, wat erop wijst dat hij bang is voor een andere visie dan de zijne. Voor mij bewijst dat definitief dat hij aan de verkeerde kant staat. Wie van mening is dat nuance en twijfel het kwaad zijn en dat er een absolute waarheid bestaat, is een extremist en zal uiteindelijk altijd het onderspit delven, omdat elk extremisme tot ellende leidt. Altijd, geloof ik.

Corona lijkt voorbij. De laatste beperkingen worden geschrapt. Er is veel discussie geweest en er is uitvoerig gescholden op de overheid. Had ze het beter kunnen doen? Had ze de oudjes dood moeten laten gaan zodat de jonkies door hadden kunnen leven? Grondwettelijk behoorlijk ingewikkeld, lijkt me. Wreed ook.

Het argument dat het opschorten van allerlei operaties en de behandeling van andere ziektes uiteindelijk meer slachtoffers heeft gemaakt dan er gered zijn door de lockdowns en andere maatregelen, komt hard aan natuurlijk. Is dat ooit te bewijzen en uit te rekenen?

Ondertussen schieten de krokusjes uit de grond, alsof er niets aan de hand is. De zon gaat schijnen en dat komt goed uit, want je huis verwarmen is een luxe aan het worden, net als autorijden, in verband met de prijzen van gas en olie. Aan het einde van de maand roert maart dan inderdaad nog zijn staart en komen er zelfs nog winterse buien. Ik zie dan zelfs nog heel even wat krokusjes in de sneeuw.

April

De hele maand april duurt die verschrikkelijke oorlog voort en een deel van Oekraïne wordt volledig verwoest. Het is niet om aan te zien, maar dat doen we wel. We schudden meewarig het hoofd, roepen van alles wat net zo zinloos is als voor de hand ligt en gaan over tot de orde van de dag. Nederland is met zichzelf bezig en ik vrees dat iedereen er stilletjes van uitgaat dat als de grote, boze bom valt dat niet bij ons zal zijn. Ik ben er niet zo zeker van. De Russen zijn gebleken enorme prutsers te zijn en het zou maar zo kunnen dat ze die zogenaamde Satan 2 op Londen mikken en er dan Amsterdam mee raken.

Nee, iedereen denkt dat het wel los zal lopen en terwijl we braaf onze afschuw uitspreken over wat er in het oosten van Europa gebeurt, kibbelen we gezellig verder over dingetjes die volstrekt onbelangrijk zijn als ze worden vergeleken met wat er bijvoorbeeld in het dorpje Boetsja is gebeurd. Dat is namelijk horror van het hoogste niveau: moord, verkrachtingen en martelingen. Beesten met kronkels in het hoofd hebben daar huisgehouden op een weerzinwekkende manier. We horen het aan, schudden het hoofd, slaken een paar zuchten en haasten ons naar de Appie omdat de bosbessen in de bonus zijn.

Ik ben zelf natuurlijk geen haar beter dan alle andere Hollanders en schrijf deze maand over het volgende: tijdens mijn wandeling luister ik vaak naar de radio en op een bepaald moment hoor ik een nieuwe minister of staatssecretaris iets zeggen over blootkalenders. De vrouw

gaat er volstrekt van uit dat het symbolen van misbruik zijn die hun langste tijd gehad hebben. Daar hoor ik toch van op.

Het heeft natuurlijk te maken met wat er dit jaar aan de hand is en omdat de ene na de andere aanrander en verkrachter – zeer terecht – aan de schandpaal wordt genageld, wordt er gemakshalve ook maar van uitgegaan dat mannen niet meer naar blote vrouwen mogen kijken.

Max Verstappen kan niet korter door een bocht.

Die mooie meisjes op die mooie foto's zijn blij dat die mooie foto's van hen gemaakt zijn. Ze verdienen er mooi wat aan en de mannen die ze bekijken dromen ervan met die mooie meisjes te verkeren. Om het maar eens netjes te zeggen. Als dat niet meer mag, is misschien de volgende stap de lust maar helemaal af te schaffen en dan ziet het er niet al te best uit voor de mensheid. We hebben al zo'n tekort op de arbeidsmarkt. Porno is toch een afgeleide of variant van de liefdesdaad en indien er sprake is van wederzijdse instemming – bij een blootkalender is dat meestal het geval – is er niets negatiefs of slechts aan, zou je mogen stellen.

Om over de gevolgen voor de beeldende kunst nog maar te zwijgen. De subtiel ontroerende maar ook dierlijk opwindende schoonheid van het vrouwelijke lichaam heeft duizenden jaren lang vele grote kunstenaars geïnspireerd. Mag dat niet meer en moeten die werken dan nu vernield worden? Of mag dat wel en de pin-up niet? Volkskunst moet verboden worden? Hitler

en Stalin hadden dat met intellectuele kunst, geloof ik. Zo blijkt de publieke opinie net zo'n dictator als de dictator.

Om deze discussie nog even op te poken en behoorlijk te verwarren, biecht een bekende en inmiddels bejaarde televisiepersoonlijkheid aan het eind van de maand op in zijn jeugd jaren een kaars in de vagina van een door drank half bewusteloze vrouw te hebben gestopt, en het land ontploft. Of nee, de media ontploffen, moet ik zeggen. Wat natuurlijk echt wel iets anders is.

Men noemt het meteen verkrachting en een dag later stelt de beklagde dat hij die kaars alleen maar tussen haar benen heeft gezet. Hij was te groot om hem erin te stoppen, legt hij uit, en hij had het verhaal alleen maar wat mooier en smeüiger willen maken, om de lachers op zijn hand te krijgen. Wat in eerste instantie prima lukte.

Of het nou het een of het ander was – kaars in de vrouw of alleen maar tussen de bovenbenen – interessant detail in dezen is dat een volgende aflevering van hun eigen talkshow geheel gewijd wordt aan zijn misdaad en het item over Poetin en zijn oorlog daarom komt te vervallen, alsof het ongepast is om na zoiets belangrijks als die kaars van vijftig jaar geleden, opeens over een oorlog te gaan zitten praten.

Dat had natuurlijk andersom moeten zijn, lijkt mij, maar nee, Nederland is inderdaad lekker met zichzelf bezig.

De oude man weigert zijn excuses aan te bieden voor het verhaal en dat past helemaal in

het plaatje: hij is op zijn drieënzeventigste nog steeds een dwars, stout jongetje en hij vindt dat die moeten mogen bestaan. Ik ben het met hem eens. Niet dat stoute jongetjes geen draai om hun oren mogen krijgen, dat mogen ze, moeten ze zelfs, maar vergeleken met Boetsja is het niets of bijna niets Een vergelijk is zelfs zeer ongepast.

Jongens en mannen doen stoute dingen als ze jong zijn, dat hoort bij hun creativiteit, en als hij die kaars echt in haar heeft gestoken, had hij van mij een maand de gevangenis in gemogen, laat daar geen misverstand over bestaan, maar meer dan dat is het niet. Kleine jongens die stoute dingen doen, willen later nog weleens grote jongens worden die goede dingen doen. Ze hebben ontdekt waar de grenzen liggen en wat er te halen is in het leven.

Ik ben van negentienzevenenvijftig en ben er mijn leven lang van overtuigd geweest dat ik nooit een oorlog mee zou maken. En mijn kinderen en hun kinderen ook niet. Nu ben ik daar niet zo zeker meer van. Daar zouden ze mannen eens op aan moeten pakken, op die machtshonger en wreedheid die in hen zit, en let op, vaak zijn het seksueel gefrustreerden die daar volledig in doorslaan.

Ik pleit daarom voor meer blootkalenders, zodat de lustgevoelens niet stiekem weggestopt en gefrustreerd hoeven te worden.

De natuur gaat intussen rustig verder met de natuur te zijn. Gezinnnetjes bloeien op alsof er niets aan de hand is. Van de negen kuikentjes van de Amazonetalingen op de foto zullen er misschien maar een stuk of drie overblijven. De rest zal worden opgegeten door roofvogels, in putten vallen of overreden worden door denderende auto's. Het is zoals het leven is. Verdriet en dood horen erbij. Blijkbaar.

Hoort bij de mensen oorlog er dus ook gewoon bij?

Verder lezen?

Benieuwd naar het hele verhaal
en wil je verder lezen?

KLIK DAN OP DE ONDERSTAANDE LINK

<https://uitgeverijvogelvrij.nl/boek/?id=2022-een-grimmig-jaar>

Over Uitgeverij Vogelvrij

Uitgeverij Vogelvrij publiceert boekjes, zowel in fysieke vorm als digitaal, met de lengte en de amusementswaarde van speelfilms, die beogen net zo toegankelijk te zijn als audiovisuele producties. De boekjes hebben vaak minder tekst dan een standaardroman en kunnen voorzien zijn van plaatjes, foto's, tekeningen of audio- of videofragmenten, die zelfs in het geval van een papieren boek met QR-codes op een smartphone of een tablet direct beluisterd en bekeken kunnen worden. Lezen en kijken of lezen en luisteren.

Uitgeverij Vogelvrij wil inspelen op een nieuwe wereld en kiest ervoor meer een contentfabriekje in het algemeen dan alleen een uitgever van boeken te zijn. Het gaat om het opbouwen van een fonds van verhalen en formats, uitgegeven als boekjes en daardoor auteursrechtelijk beschermd, die vaak in basis geschikt zijn voor een audiovisuele productie, ten behoeve van media die de behoefte hebben aan een constante stroom van content.

Informatie over de uitgeverij en/of deze titels is ook te vinden op de website www.uitgeverijvogelvrij.nl of kan per mail worden opgevraagd: info@uitgeverijvogelvrij.nl.

Let op: digitale edities zijn veel milieuvriendelijker en veel goedkoper dan papieren versies.

Op onze website kost elk e-boek maar 4 euro. En voor 25 euro heb je er zelfs 12. Het voordeel van e-boeken is dat je ze kunt lezen op een e-reader, maar ook op een smartphone, een laptop of een tablet. Nog afgezien van de enorme aanslag die papieren boeken doen op het milieu heeft digitaal lezen naast de gunstige prijs nog veel meer voordelen: je kunt lezen in het donker, je hoeft geen zware boeken mee te slepen, je kunt gemakkelijk passages of namen opzoeken en je kunt de letters groter of kleiner maken.

